

TARTU LINNAVOLIKOGU

OTSUS

Tartu

20.04.2017 nr 442

Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla osas Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise ettepaneku kohta arvamuse esitamine

Üldised asjaolud

Vabariigi Valitsus on teinud Tartu linnale, Luunja vallale ja Tähtvere vallale haldusreformi seaduse (edaspidi HRS) § 9 lõike 2 kohaselt ettepaneku ühinemiseks ning esitanud Vabariigi Valitsuse määruse „Luunja valla, Tartu linna ja Tähtvere valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“ eelnõu arvamuse andmiseks. Vastavalt HRSi § 9 lõikele 2 tuleb Tartu Linnavolikogul esitada aramus ülnimetatud määruse eelnõu kohta 15. maiks 2017. a. HRSi § 9 lõike 8 kohaselt loetakse 2017. a 15. maiks arvamuse andmata jätmisel Vabariigi Valitsuse ettepanek vastuvõetuks.

Tartu linna varasem seisukoht haldusterritoriaalse korralduse muutmise osas

Tartu Linnavolikogu tegi 18. veebruari 2016. a otsusega nr 306 „Ettepanek haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks läbirääkimiste alustamiseks“ (edaspidi otsus nr 306) Tartu, Ülenurme, Luunja, Tähtvere, Nõo ja Haaslava vallavolikogudele ettepaneku läbirääkimiste alustamiseks haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle ühe omavalitsusüksuse moodustamiseks. Nimetatud otsuses analüüsiti ühinemise eeldusi ning jõuti kokkuvõtvalt järeldusele, et Tartu linna ning Tartu, Ülenurme, Luunja, Tähtvere, Nõo ja Haaslava valla ühinemine üheks omavalitsusüksuseks aitaks vähendada valglinnastumisega kaasnevat omavalitsuste ressursside tasakaalustamatust, looks piirkonna elanikele ühetaolisema ja arusaadavama teenustepaketi, kaotaks ära vajaduse muuta lähtuvalt teenuste kättesaadavusest elukoha registreeringut ning võimaldaks teenustel ja nende osutajatel orgaaniliselt areneda omavalitsuse piiridele mõtlemata. Valdade jaoks tähendaks keskne eelarve täiesti uusi võimalusi, kus finantspotentsiaal oleks praegusega võrreldes teises suurusjärgus. Viimane võimaldaks valdadele senisest suuremat kindlust, et kõik vajalikud investeeringud saavad tehtud. Ühinemine tugevdaks Tartu ja selle lähiümbruse positsiooni Eesti tervikpildis ning tagaks tasakaalustatuma arengu kogu riigis.

Otsust nr 306 tehes pidas Tartu linn ainuvõimalikuks haldusterritoriaalse korralduse muutmist HRS § 2 lõike 1 punktis 2 nimetatud liitumise teel, mis tähendab, et läbirääkimisi ettepaneku saanud valdadega oleks peetud põhimõttel, et toimub Tartu linna suurenemine piirnevate

omavalitsuste võrra nende liitumise teel Tartu linnaga.

Otsusele nr 306 alustada läbirääkimisi vastasid eitavalt Luunja, Nõo, Tartu, Tähtvere ja Ülenurme vald. Haaslava vald nõustus 29. veebruari 2016. a Haaslava Vallavolikogu otsusega nr 55 kõigi Haaslava Vallavolikogule haldusterritoriaalse korralduse muutmise läbirääkimiste alustamiseks tehtud ettepanekutega, kuid lähtuvalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lg 4 sätestatud nõudest, et haldusterritoriaalse korralduse muutmise võib algatada, kui muudatuse tulemusena koosneks moodustuv kohaliku omavalitsuse üksus ühist piiri omavatest haldusterritooriumidest, lõpetas Haaslava Vallavolikogu oma 11. mai 2016. a otsusega nr 58 osalemise Tartu Linnavolikogu poolt algatatud läbirääkimistel. Seega läbirääkimisi ühinemiseks ei peetud.

Tähtvere Vallavolikogu tegi oma 21. oktoobri 2016. a otsusega nr 28 Tartu Linnavolikogule ettepaneku läbirääkimiste alustamiseks haldusterritoriaalse korralduse muutmise üle ühe omavalitsusüksuse moodustamiseks. Tartu Linnavolikogu nõustus oma 8. detsembri 2016. a otsusega nr 401 Tähtvere Vallavolikogu ettepanekuga.

Vabariigi Valitsuse ettepanek haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks

Rahandusministeerium edastas 15. veebruaril 2017. a Tartu linnale arvamuse avaldamiseks Vabariigi Valitsuse määruse "Luunja valla, Tartu linna ja Tähtvere valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995. a määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmine" eelnõu (edaspidi määruse eelnõu) ja selle seletuskirja.

Arvamuse avaldamiseks edastatud määruse eelnõu paragrahvis 1 nähakse ette Luunja valla, Tartu linna ja Tähtvere valla ühinemise teel uue haldusüksuse moodustamine. Uue haldusüksuse moodustamine toob kaasa kõigi kolme senise kohaliku omavalitsuse üksuse kui avalik-õigusliku juriidilise isiku lõppemise.

Kuna Rahandusministeeriumi ettevalmistatud Luunja valla ja Tähtvere valla osas haldusreformi eesmärkide saavutamiseks Tartu linna kui avalik-õigusliku juriidilise isiku lõpetamine on mõistetamatu, saatis Tartu Linnavalitsus 20. veebruaril 2017. a Rahandusministeeriumile sellekohase märgukirja.

Tartu Linnavalitsus selgitas märgukirjas, et Tartu linna ja Tähtvere valla vahel toimunud vabatahtlike läbirääkimiste käigus on haldusterritoriaalse korralduse võimaliku muutmise all silmas peetud Tähtvere valla liitumist Tartu linnaga. Määruse eelnõus sätestatu ehk Luunja valla, Tartu linna ja Tähtvere valla ühinemise teel uue haldusüksuse moodustamine on haldusreformi eesmärkide saavutamiseks ilmselt kõige ajamahukam ja kulukam lahendus. Sama eesmärki on võimalik saavutada oluliselt lihtsamal moel, liites Luunja valla ja Tähtvere valla Tartu linnaga.

Rahandusministeeriumi 28. veebruari 2017. a vastuskirjas Tartu Linnavalitsuse märgukirjale on selgitatud, et kui kolmest Vabariigi Valitsuse ettepaneku saanud kohaliku omavalitsuse üksusest kaks märgivad HRS § 9 lõike 2 kohases arvamuses, et soovivad haldusterritoriaalset korraldust muuta liitumise teel Tartu linnaga, saab Rahandusministeerium esitada Vabariigi Valitsusele vastuvõtmiseks eelnõu, milles nähakse Luunja ja Tähtvere valla Tartu linnaga ühendamise asemel ette Luunja ja Tähtvere valla liitmine Tartu linnaga, mille tagajärjed omavalitsuste õigussubjektsusele on kirjeldatud ETHS § 9² lõikes 3. Liitumise tulemusena kohaliku omavalitsuse üksuse reorganiseerimisel lõpetatakse ainult liituv kohaliku omavalitsuse üksus kui avalik-õiguslik

juriidiline isik ehk Luunja vald ja Tähtvere vald. Kohaliku omavalitsuse üksus, kellega liitunud kohaliku omavalitsuse üksus liideti (Tartu linn), on liitunud kohaliku omavalitsuse üksuse üldõigusjärglane.

Elanike küsitlus

Tartu Linnavalitsus korraldas Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmise ettepanekuga seoses 16.-18. aprillil 2017. a Tartu linna elanike küsitluse. Küsitluses osales kokku 626 isikut, kellest 200 pooldas Luunja valla ja Tähtvere valla Tartu linnaga liitumist ja 426 olid selle vastu.

Luunja Vallavalitsuse korraldatav elanike küsitlus toimub 23.-24. aprillil 2017. a.

Tähtvere Vallavalitsus korraldas ajavahemikus 31. oktoober kuni 11. november 2016. a Tähtvere valla territooriumil elanike küsitluse, millega sooviti välja selgitada vallaelanike arvamus haldusterritoriaalse korralduse muutmise teemal. Küsitluses osales 549 isikut, kellest 450 pooldas liitumist Tartu linnaga. 23.-24. aprillil 2017. a korraldab Tähtvere Vallavalitsus täiendava küsitluse, kus küsitakse elanike arvamust ka Luunja valla Tartu linnaga liitumise osas.

Tartu Linnavolikogu seisukoht Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise ettepaneku kohta

Vabariigi Valitsus on algatanud Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla osas haldusterritoriaalse korralduse muutmise, kuna Luunja vald ja Tähtvere vald ei vasta omavalitsusüksuse miinimumsuuruse kriteeriumile.

Tartu linnas oli rahvastikuregistri andmetel 1. jaanuari 2017. a seisuga 96 911 elanikku, Luunja vallas 4251 elanikku ja Tähtvere vallas 2609 elanikku. Tartu Linnavolikogu rõhutab, et Luunja valla ja Tähtvere valla osas haldusreformi eesmärkide saavutamiseks puudub vajadus Tartu linna kui avalik-õigusliku juriidilise isiku lõpetamiseks. Kehtivad seadused näevad selleks ette oluliselt lihtsama, odavama ja vähem koormava lahenduse, milleks on liitumine. Liitumine on ühinemise erivorm, mis sobib paremini väikese valla või linna ühinemisel suurega.

Kuigi kõigi kohaliku omavalitsuse üksuste ülesannete alusbaas on Eestis õigusruumis sama, on Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla suurusest tulenevat erinevust arvestades mõistlik edaspidi lähtuda just Tartu linna alusdokumentidest. Tartu Linnavolikogu hinnangul puudub mõistlik põhjendus Tartu linna tegevust käsitleva õigusliku raamistiku taas ülesehitamiseks. Liitumise järgselt on lihtsaim lähtuda Tartu linna õigusaktidest, viies neisse sisse Luunja valla ja Tähtvere valla senisest tegevusest tingitud vajalikud muudatused.

Liitumise kasuks räägib ka asjaolu, et Tartu linna ametiasutuste teenistujate arv on kümnetes kordades suurem Luunja valla ja Tähtvere valla teenistujate arvust. Edasises tegevuses Tartu linna ametiasutuste struktuurist ja tegutsemise alustest lähtumine tagab ametiasutuste tegevuse stabiilsuse ja annab elanikele kindluse avalike teenuste nõuetekohase täitmise osas. Ühinemise ja uue kohaliku omavalitsuse üksuse moodustumisega kaasnev vajadus ehitada üles ühine ametiasutuste struktuur ja korraldada sellega seotud teenistujate värbamistoimingud loob seevastu aga täiendavat ebastabiilsust.

Vaatamata Tartu Linnavolikogu eriarvamusele Vabariigi Valitsuse ettepaneku realiseerimise

õigusliku viisi osas on Tartu Linnavolikogu seisukohal, et otsuses nr 306 esitatud argumendid Tartu linna ja Tartut ümbritsevate valdade ühinemiseks on jätkuvalt aktuaalsed. Asjaolu, et Vabariigi Valitsuse ettepanek käsitleb üksnes kahte Tartu linnaga piirnevat valda, ei vähenda sellise muudatusega kaasnevaid positiivseid mõjusid.

Eelnevat arvestades ning võttes aluseks kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 10, haldusreformi seaduse § 9 lg 3 ja Vabariigi Valitsuse 29. juuli 2016. a määruse nr 87 "Haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmiselega kaasneva elanike arvamuse väljaselgitamise ulatus ja kord" § 16 lg 1, Tartu Linnavolikogu

o t s u s t a b:

1. Kinnitada Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla osas Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise kohta Tartu linna elanike arvamuse väljaselgitamiseks korraldatud küsitluse tulemused.

2. Nõustuda Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla osas Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muutmise ettepanekuga juhul, kui see toimub Luunja valla ja Tähtvere valla Tartu linnaga liitumise tingimustel arvestades järgmisi põhimõtteid:

- 2.1. Tartu linn avalik-õigusliku juriidilise isikuna säilib;
- 2.2. Luunja vald ja Tähtvere vald lõpevad ning nende üldõigusjärglane on Tartu linn;
- 2.3. haldusüksuse liigina säilib linn, haldusüksuse nimi on Tartu linn;
- 2.4. haldusüksuse sümboolikana säilib Tartu linna sümboolika;
- 2.5. Tartu linna põhimäärus jääb kehtima, vajadusel viiakse põhimäärusesse sisse muudatused hiljemalt kuue kuu jooksul Tartu Linnavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast arvates;
- 2.6. Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla üldplaneeringud kehtivad nende territooriumitel, kus need enne liitumist kehtestati, kuni uue üldplaneeringu kehtestamiseni, mis toimub hiljemalt kolme aasta jooksul Tartu Linnavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamise päevast arvates;
- 2.7. Tartu linna, Luunja valla ja Tähtvere valla arengukavad ja eelarvestrateegiad kehtivad nende territooriumitel, kus need enne liitumist kehtestati, kuni uue arengukava ja eelarvestrateegia kinnitamiseni, mis toimub hiljemalt 15. oktoobril 2018. a;
- 2.8. kõik Tartu linna õigusaktid jäävad kehtima;
- 2.9. Luunja valla ja Tähtvere valla õigusaktidest jäävad kehtima need, mis (a) on vajalikud seadusest tuleneva kohaliku omavalitsuse või riikliku avaliku teenuse osutamiseks ja mille osas ei ole võimalik automaatselt rakendada Tartu linna vastavaid õigusakte, (b) reguleerivad vallavalitsuste hallatavate asutuste tegutsemist, muud õigusaktid tunnistatakse kehtetuks esimesel võimalusel pärast Tartu Linnavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamist, kui hiljem ei lepita kokku teisiti;
- 2.10. Luunja valla ja Tähtvere valla poolt sõlmitud lepingud kehtivad kuni nende tähtaja möödumiseni või Tartu linna poolt lõpetamiseni;
- 2.11. Luunja valla ja Tähtvere valla ametiasutuste teenistujad jätkavad pärast Tartu Linnavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamist teenistust Tartu linna ametiasutuste koosseisus;
- 2.12. Tartu linna ametiasutuste struktuuris säilivad ametiasutustena Tartu Linnavalitsus ja Tartu Linnavolikogu kantselei;
- 2.13. Tartu linna ametiasutuste muudetud struktuur ja teenistuskohdade koosseis kinnitatakse esimesel võimalusel;
- 2.14. pärast Tartu Linnavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamist kõik Tartu Linnavalitsuse, Luunja Vallavalitsuse ja Tähtvere Vallavalitsuse hallatavad asutused säilivad ning nende

võimalikul edasisel ümberkorraldamisel või tegevuse lõpetamisel arvestatakse seadustest ning heast halduse tavast lähtuvate põhimõtetega, hallatavate asutuste töötajatega sõlmitud töölepinguid liitumisega seoses ei muudeta;

2.15. Tartu Linnavalitsus täidab pärast Tartu Linnavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamist oma ülesandeid kuni uue valitsuse ametisse kinnitamiseni;

2.16. Luunja Vallavalitsuse ja Tähtvere Vallavalitsuse volitused lõpevad Tartu Linnavolikogu valimiste tulemuste väljakuulutamisest;

2.17. Tartu Linnavolikogu valimistel on üks valimisringkond;

2.18. Tartu Linnavolikogu liikmete arv on 49.

3. Otsus jõustub 21. aprillil 2017. a.

/ allkirjastatud digitaalselt /

Vladimir Šokman

Esimees